

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2013/2020
24.09.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула, Слађане Накић Момировић, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против тужених „Железнице Србије“ АД Београд, чији је пуномоћник Љиљана Попадић, адвокат из ... и АД за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд, ради исплате накнаде трошкова за топли оброк и регреса, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4070/19 од 23.12.2019. године, у седници већа одржаној 24.09.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4070/19 од 23.12.2019. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 282/19 од 19.07.2019. године и пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4070/19 од 23.12.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 282/19 од 19.07.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезу тужени да јој на име накнаде трошкова за топли оброк и регрес за период од октобра 2014. закључно са августом 2015. године, солидарно исплате месечне износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ почев од доспелости до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужила тражила да се обавезе тужени АД за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд да јој на име накнаде трошкова за топли оброк и регрес за период од септембра 2015. закључно са септембром 2017. године исплати месечне износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ почев од доспелости до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезу тужени да јој, на име накнаде трошкова за топли оброк и регрес за период од октобра 2014. закључно са августом 2015. године, солидарно исплате месечне износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ почев од доспелости до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тужила тражила да се обавезе

тужени АД за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд да јој на име накнаде трошкова за топли оброк и регрес за период од септембра 2015. па закључно са септембром 2017. године, исплати месечне износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом на сваки појединачни месечни износ почев од доспелости до исплате. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 4070/19 од 23.12.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда, а ставом другим изреке, одбијен као неоснован захтев тужиље за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде, ревизију је благовремено, преко пуномоћника, изјавила тужилја због погрешне примене материјалног права, а ради уједначавања актуелне судске праксе судова у Републици Србији.

Тужени „Железнице Србије“ АД Београд је доставио одговор на ревизију у коме је оспорио основаност ревизије тужилје, а захтевао је накнаду трошкова за састав одговора.

У складу са одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18) – у даљем тексту: ЗПП, посебна ревизија се може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и када је потребно ново тумачење права. Према ставу 2. истог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије, Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

Врховни касациони суд сматра да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији тужилје прописани одредбом члана 404. став 1. ЗПП, имајући у виду различите одлуке апелационих судова у истој правној ситуацији, што указује на потребу уједначавања судске праксе апелационих судова, због чега је и одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. ЗПП и одлучио да је ревизија тужилје основана.

Тужилја тужбом захтева да јој тужени солидарно исплате накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од октобра 2014. закључно са августом 2015. године и да јој тужени АД за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд исплати накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од септембра 2015. закључно са септембром 2017. године. У правноснажно окончаном поступку је утврђено да је тужилја била запослена код првотуженог на неодређено време, те да је након статусних промена код првотуженог, на основу понуде за преузимање уговора о раду, са друготуженим закључила анекс уговора о раду 01.09.2015. године. Анекс уговора о раду предвиђа да запослени има право и на друга примања по основу радног односа у складу са Колективним уговором „Железнице Србије“ АД, да се под зарадом сматрају

сва примања из радног односа осим примања из члана 14, члана 42. став 3. тач. 4. и 5. и да се основна зарада утврђује као производ вредности једног радног часа од 66,46 динара нето, коефицијента посла 1,95 и просечног месечног фонда часова рада од 174 часа, што месечно износи 22.549,88 динара, увећана за порезе и доприносе. У спорном периоду тужени нису достављали тужиљи обрачун зараде који у себи садржи и вредност трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Анексом Колективног уговора „Железнице Србије“, који је у примени од 08.08.2006. године, предвиђено је да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, и да су ова примања укључена у вредност једног радног часа. У наведеном анексу није исказана висина трошкова накнаде за исхрану у току рада, нити вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев који се односи на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса налазећи да су тужиљи тражене накнаде за исхрану у току рада и за регрес исплаћене, тако што су јој урачунате приликом обрачуна зараде и утврђене кроз вредност радног часа.

Ревизијом тужиље се основано указује на погрешну примену материјалног права у поступку пред нижестепеним судовима, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС”, број 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора (члан 118. тач. 5. и 6), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Одредбом члана 2. Анекса Колективног уговора туженог („Службени гласник РС”, број 4/06) измењен је члан 57. Колективног уговора, па је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. Анекса измењена је и одредба члана 61, па је одређена вредност радног часа за обрачун и исплату зараде за јануар-јуни 2006. године у висини 53,50 динара, а за период јули-децембар 2006. године 56,00 динара. Члан 5. став 6. Анекса прописује да је у вредност једног радног часа из ст. 1. и 2. овог члана укључена вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један радни час. На основу овако предвиђене вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер они нису исказани у номиналним износима.

Како је почев од 01.01.2006. године запосленима дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, послодавцима је остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада које могу бити веће или мање од накнада предвиђених Општим колективним уговором. При томе, висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, тако што трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени у току поступка нису доставили суду одлуку о висини ових накнада. То не искључује право тужиље на

њихову исплату. Не може се прихватити закључивање нижестепених судова да су запосленима, па и тужили, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром да се тужени нису изјаснили о њиховој висини, нити су износ накнаде за регрес и исхрану у току рада номинално исказали у платној листи тужиле, како је то предвиђено Законом о раду. На основу изложеног, могло би се закључити да су тужени у погледу исплате тражених накнада, законске одредбе примењивали на штету тужиле. С обзиром на то да Анекс Колективног уговора туженог не садржи конкретне одредбе о висини спорних накнада, тужила може потраживати накнаду у нето износіма према параметрима из ранијег Колективног уговора туженог.

Како је због погрешне примене материјалног права, чињенично стање остало непотпуно утврђено, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 2. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић